

Vec C-323/21

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

25. máj 2021

Vnútroštátny súd:

Raad van State

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

19. máj 2021

Navrhovateľ v konaní o opravnom prostriedku:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Odporca v konaní o opravnom prostriedku:

B.

PRACOVNÝ DOKUMENT

Predmet konania vo veci samej

Opravný prostriedok v spore vo veci samej smeruje proti rozhodnutiu Rechtbank Den Haag (Súd Den Haag, Holandsko) z 12. júna 2019, ktorým tento súd vyhlásil žalobu, ktorú podal B. proti uzneseniu Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Štátny tajomník pre spravodlivosť a bezpečnosť, ďalej len „štátny tajomník“) z 8. marca 2019 o tom, že štátny tajomník nebude skúmať žiadosť B. o udelenie dočasného povolenia na pobyt pre osoby s právom azylu, keďže na skúmanie tejto žiadosti je naďalej príslušné Taliansko, za odôvodnenú a uvedené uznesenie vyhlásil za neplatné, pretože zodpovednosť za skúmanie žiadosti o medzinárodnú ochranu podľa článku 29 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (ďalej len „nariadenie Dublin“), 4. apríla 2019 prešla na Nemecko a príslušnosť Talianska k tomuto dátumu zanikla, pričom nezáleží na tom, že medzi Holandskom a Talianskom bola 1. apríla 2018 uzavretá dohoda o uznávaní zodpovednosti a B. bol 29. apríla 2019 odovzdaný do Talianska.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Návrh podľa článku 267 ZFEÚ na výklad článku 27 ods. 1 a článku 29 ods. 2 nariadenia Dublin

Vnútroštátny súd žiada Súdny dvor o vyjasnenie týkajúce sa uplatňovania tohto nariadenia v prípade, že medzi dvoma členskými štátmi už existuje dohoda o uznávaní zodpovednosti a cudzinec pred odovzdaním medzi týmito dvoma štátmi utečie a následne v treťom členskom štáte nanovo podá žiadosť o medzinárodnú ochranu. Vnútroštátny súd sa najmä pýta po prvé, ako sa má vykladať pojem „žiadajúci členský štát“ v zmysle článku 29 ods. 2 nariadenia Dublin, a po druhé, či sa podľa článku 27 ods. 1 tohto nariadenia cudzinec môže v treťom členskom štáte odvolávať na uplynutie lehoty na odovzдание platnej medzi dvoma inými členskými štátmi

Prejudiciálne otázky

1. a) Má sa pojem „žiadajúci členský štát“ v zmysle článku 29 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 31) vykladať v tom zmysle, že sa pod

ním má rozumieť členský štát (v tomto prípade tretí členský štát, t. j. Holandsko), ktorý ako posledný podal inému členskému štátu dožiadanie o prijatie späť alebo prevzatie?

b) V prípade zápornej odpovede: Má okolnosť, že medzi dvoma členskými štátmi (v tomto prípade medzi Nemeckom a Talianskom) bola už skôr uzavretá dohoda o uznávaní zodpovednosti, potom ešte dôsledky na právne povinnosti tretieho členského štátu (v tomto prípade Holandska) z nariadenia Dublin voči cudzincovi alebo voči členským štátom zúčastneným na tejto skoršej dohode, a ak áno, aké?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku: Má sa článok 27 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 604/2013, s prihliadnutím na jeho odôvodnenie 19, vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby osoba, ktorá žiada o medzinárodnú ochranu, v rámci opravného prostriedku proti rozhodnutiu o odovzdaní úspešne namietala, že odovzdanie nemožno vykonať, pretože lehota na odovzdanie, ktoré bolo už skôr dojednané medzi dvoma členskými štátmi (v tomto prípade Nemecko a Taliansko), už uplynula?

Citované ustanovenia práva Únie

Nariadenie Dublin, predovšetkým odôvodnenia 4, 5, 9, 19 a 28, ako aj články 2, 3, 18, 19, 20, 21, 23, 25, 26, 27 a 29

Nariadenie Komisie (ES) č. 1560/2003 z 2. septembra 2003, ktoré ustanovuj[e] podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia Rady (ES) č. 343/2003 ustanovujúceho kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov, zmeneného vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 118/2014 z 30. januára 2014, predovšetkým článok 9

Citované ustanovenia vnútroštátneho práva

Vreemdelingenwet 2000 (zákon o cudzincoch z roku 2000), predovšetkým články 8, 28 a 30

Krátke zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Dňa 3. júla 2017 B., ktorý pochádza z Gambie (ďalej len „B.“), požiadal v Nemecku o medzinárodnú ochranu. Keďže už predtým požiadal o medzinárodnú ochranu v Taliansku, Nemecko dožiadalo Taliansko o jeho prijatie späť; Taliansko toto dožiadanie akceptovalo. Šesťmesačná lehota na odovzdanie preto začala plynúť 4. októbra 2017, bola však predĺžená do 4. apríla 2019, pretože sa zistilo, že B. opustil Nemecko nevedno kam.

- 2 Následne B. 17. februára 2018 požiadal o medzinárodnú ochranu v Holandsku. Dňa 17. marca 2018 podal štátny tajomník dožiadanie o prijatie späť Taliansku, ktoré Taliansko 1. apríla 2018 akceptovalo. Holandské orgány listom z 29. júna 2018 oznámili Taliansku, že B. je na úteku a preto nemôže byť odovzdaný v šesťmesačnej lehote.
- 3 B. síce 9. júla 2018 opätovne požiadal o medzinárodnú ochranu v Nemecku, avšak 21. decembra 2018 nemecké orgány zistili, že odcestoval nevedno kam. B. sa následne vrátil do Holandska, kde 27. decembra 2018 podal žiadosť o medzinárodnú ochranu, o ktorú ide v tomto prípade.
- 4 Štátny tajomník rozhodnutím z 8. marca 2019 odmietol skúmať túto žiadosť s odôvodnením, že je za ňu naďalej zodpovedné Taliansko. Dňa 29. apríla 2019 štátny tajomník odovzdal B. do Talianska.
- 5 Proti tomuto rozhodnutiu o odovzdaní podal B. žalobu na Rechtbank Den Haag (Súd Haag), ktorý 12. júna 2019 vydal napadnuté rozhodnutie.

Hlavné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 6 V konaní na prvostupňovom súde zastával B. stanovisko, že zodpovednosť za skúmanie jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu prešla na Nemecko, pretože lehota na odovzдание podľa dohody o uznávaní zodpovednosti medzi touto krajinou a Talianskom zo 4. októbra 2017 uplynula.
- 7 Štátny tajomník proti tomu oponoval tým, že na určenie toho, ktorý štát je zodpovedný, je relevantná situácia v deň, keď cudzinec podal žiadosť o medzinárodnú ochranu. Keďže v čase, keď B. prvýkrát požiadal o medzinárodnú ochranu v Holandsku, lehota na odovzдание platná medzi Talianskom a Nemeckom ešte neuplynula, je zodpovedné Taliansko. Okrem toho lehota na odovzдание platná medzi Talianskom a Nemeckom bola na základe takzvaného „chain rule“ návrhom podaným v Holandsku prerušená, a začala plynúť nová lehota na odovzдание v dĺžke 18 mesiacov, v rámci ktorej môže byť B. odovzdaný do Talianska.
- 8 Na podporu svojho opravného prostriedku štátny tajomník trval na svojom stanovisku, že zodpovedné je Taliansko. V tejto súvislosti uvádza, že prvostupňový súd vo svojom posúdení dohody o uznávaní zodpovednosti medzi Holandskom a Talianskom nesprávne zohľadnil zmenu vo vzťahu medzi Nemeckom a Talianskom, ktorá nastala 4. apríla 2019. Skúmanie otázky, či zodpovednosť podľa článku 29 ods. 2 nariadenia Dublin uplynutím času prešla na iný členský štát, sa môže vzťahovať iba na vzťah medzi Holandskom a Talianskom. Okrem toho zodpovednosť za odovzдание leží v prvom rade na tom členskom štáte, v ktorom sa cudzinec nachádza a v ktorom prebieha konanie v jeho veci. Preto odo dňa akceptovania dožiadania Holandska o prijatie späť 1. apríla 2018 musí mať vykonanie odovzдания z Holandska do Talianska prednosť a uplynutie lehoty na odovzдание platnej medzi Nemeckom

a Talianskom (už) pre Holandsko nie je relevantné. A napokon, ani pri zohľadnení „chain rule“ nemôže byť zodpovedné Nemecko, pretože osemnásťmesačná lehota na odovzdanie začala pre Nemecko plynúť nanovo, keď B. 17. februára 2018 opätovne požiadal o medzinárodnú ochranu v Holandsku.

Krátke odôvodnenie podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 9 Podľa vnútroštátneho súdu je nesporné, že Holandsko už v súvislosti so žiadosťou o medzinárodnú ochranu zo 17. februára 2018 uzavrelo s Talianskom dohodu o uznávaní zodpovednosti a lehota na odovzdanie podľa tejto dohody ešte plynula, keď B. 27. decembra 2018 v Holandsku podal žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorá je podnetom tohto konania. To platí aj pre lehotu na odovzdanie podľa dohody o uznávaní zodpovednosti medzi Nemeckom a Talianskom zo 4. októbra 2017. Vnútroštátny súd z toho vyvodzuje, že Taliansko bolo v čase podania tejto žiadosti ešte stále zodpovedným členským štátom.
- 10 Spor medzi účastníkmi konania sa však zužuje na otázku, či táto zodpovednosť, pred tým, ako štátny tajomník 29. apríla 2019 odovzdal B. Taliansku, podľa článku 29 ods. 2 nariadenia Dublin dodatočne prešla na Nemecko, keďže lehota na odovzdanie platná medzi Nemeckom a Talianskom 4. apríla 2019 uplynula.
- 11 Osobitosť tejto veci spočíva v skutočnosti, že v čase tejto žiadosti o medzinárodnú ochranu existovali dve platné dohody o uznávaní zodpovednosti s rozličnými lehotami na odovzdanie. Vnútroštátny súd by preto chcel vedieť, do akej miery ešte boli relevantné dohoda medzi Nemeckom a Talianskom o uznávaní zodpovednosti a s ňou súvisiaca lehota na odovzdanie, keď B. v Holandsku podal túto žiadosť o medzinárodnú ochranu.
- 12 Vnútroštátny súd konštatuje, že nariadenie Dublin neobsahuje definíciu pojmu „žiadajúci členský štát“. Aj keď sa judikatúra Súdneho dvora k článku 29 nariadenia Dublin vzťahuje iba na skutkové stavy len s dvoma členskými štátmi, v judikatúre Súdneho dvora je dostatok indícií pre záver, že členský štát sa za „žiadajúci členský štát“ považuje len dovtedy, kým cudzinca ešte fakticky môže odovzdať. Súdny dvor jednak v rozsudku z 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, bod 59) konštatoval, že šesťmesačná lehota na odovzdanie stanovená v článku 29 ods. 1 a ods. 2 druhej vete nariadenia Dublin má obom dotknutým členským štátom ponechať nevyhnutný čas, aby sa mohli dohodnúť vo veci uskutočnenia tohto odovzdania a konkrétne umožnilo žiadajúcemu členskému štátu zariadiť spôsoby vykonania tohto odovzdania. Súdny dvor ďalej v rozsudku z 26. júla 2017, A. S. (C-490/16, EU:C:2017:585, bod 56), vysvetlil, že ustanovenie článku 29 ods. 2 nariadenia Dublin spresňuje len dôsledky uplynutia lehoty na uskutočnenie odovzdania, ktoré je uvedené v článku 29 ods. 1 tohto nariadenia.
- 13 Na rozdiel od prvostupňového súdu vnútroštátny súd zastáva názor, že Nemecko už nemožno považovať za „žiadajúci členský štát“ v zmysle článku 29 ods. 2 nariadenia Dublin, keďže nemecké orgány už nemôžu vykonať odovzdanie B. do

Talianska. B. sa totiž nachádza v Holandsku, a holandské orgány s Talianskom uzavreli novú dohodu o uznávaní zodpovednosti. Avšak ani nariadenie Dublin a ani judikatúra Súdneho dvora o tom nepodávajú žiadne vysvetlenie. Pokiaľ sa Holandsko nemá považovať za „žiadajúci členský štát“, vzniká otázka, či je pred podaním dožiadania o prijatie späť alebo o prevzatie nejakým spôsobom viazané na lehotu na odovzdanie platiacu medzi Nemeckom a Talianskom.

- 14 Ak by bolo treba vychádzať z toho, že Nemecko sa má považovať za „žiadajúci členský štát“ ešte aj po dožiadaní Holandska o prijatie späť voči Taliansku zo 17. marca 2018 a lehota na odovzdanie platiaca medzi Nemeckom a Talianskom po osemnástich mesiacoch – 4. apríla 2019 – uplynula, vzniká otázka, či sa B. v Holandsku – v rámci žaloby proti rozhodnutiu o odovzdaní z 8. marca 2019 – môže odvolávať na uplynutie tejto lehoty na odovzdanie.
- 15 V tejto súvislosti vnútroštátny súd poukazuje na rozsudok z 25. októbra 2017, Shiri (C-201/16, EU:C:2017:805), v ktorého bode 46 Súdny dvor konštatoval, že článok 27 ods. 1 nariadenia Dublin v spojení s odôvodnením 19 tohto nariadenia, ako aj článkom 47 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že žiadateľ o medzinárodnú ochranu musí mať k dispozícii účinný a rýchly opravný prostriedok, ktorý mu umožní odvolať sa na uplynutie lehoty šiestich mesiacov stanovenej v článku 29 ods. 1 a 2 uvedeného nariadenia, ku ktorému došlo následne po prijatí rozhodnutia o odovzdaní.
- 16 Na rozdiel od rozsudku vo veci Shiri sú však v tejto veci zúčastnené viac ako dva členské štáty. Okrem toho v tomto prípade lehota na odovzdanie pôvodne platiaca medzi Nemeckom a Talianskom uplynula, pretože cudzinec je na úteku. Rozsudok vo veci Shiri preto nie je v tejto veci relevantný.
- 17 V tejto súvislosti vnútroštátny súd poukazuje na to, že dosah opravného prostriedku stanoveného v článku 27 ods. 1 nariadenia Dublin Súdny dvor v rozsudkoch zo 7. júna 2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409), a z 26. júla 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587), o. i. určil s prihliadnutím na ciele a kontext nariadenia. V bode 46 rozsudku vo veci Mengesteab a v bode 52 rozsudku vo veci Ghezelbash konštatoval, že nariadenie Dublin podľa svojho odôvodnenia 9 nie je určené iba na to, aby zvýšilo účinnosť dublinského systému, ale aj na to, aby lepšie chránilo žiadateľov o azyl, najmä prostredníctvom účinnej a úplnej súdnej ochrany žiadateľov.
- 18 V rozsudku Ghezelbash Súdny dvor zároveň zdôraznil aj to, že prostredníctvom dublinského systému sa má zabrániť tzv. „forum shopping“. Z bodu 54 tohto rozsudku vyplýva, že úlohou súdu konajúceho o opravnom prostriedku nemá byť prenášanie príslušnosti pre skúmanie žiadosti o medzinárodnú ochranu na členský štát určený podľa ľubovôle žalobcu.
- 19 Preto podľa názoru vnútroštátneho súdu na základe článku 27 ods. 1 nariadenia Dublin cudzinec nemá možnosť v treťom členskom štáte namietať proti dohode o uznávaní zodpovednosti už uzavretej medzi dvoma inými členskými štátmi. Iný

výklad by viedol k tomu, že cudzinca by bol motivovaný k tomu, aby sa vedome postaral o to, aby zotrval mimo kontroly orgánu príslušného na vykonanie odovzdania, aby tak toto odovzdanie zmaril a následne mohol argumentovať, že zodpovednosť samotným uplynutím času prešla na iný členský štát.

PRACOVNÝ DOKUMENT